

How to cite: Bielin, V. (2024). Diversification of Funding Sources to Support Economic Growth in Ukraine Under Deglobalization. *World conference on future innovations and sustainable solutions*. Futurity Research Publishing. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14223735>

Diversification of Funding Sources to Support Economic Growth in Ukraine Under Deglobalization

Vladyslav Bielin

Post-graduate student, State Tax University, Irpin, Kyiv region, Ukraine, vodotiec@gmail.com,
<https://orcid.org/0000-0003-1018-2170>

Accepted: October 23, 2024 | **Published:** November 1, 2024 | **Language:** Ukrainian

Abstract: The study aims to explore the diversification of funding sources to support Ukraine's economic growth amid deglobalization. Using a mixed-method approach, the research analyzed the effects of global economic changes on traditional funding mechanisms and assessed alternative instruments like green bonds, crowdfunding, and public-private partnerships. The results reveal critical challenges, including legislative and institutional barriers, and propose practical solutions to attract investments through innovative financial tools and improved financial infrastructure. The findings highlight the potential of alternative funding to enhance economic resilience and provide a foundation for further research on sustainable financial strategies.

Keywords: funding diversification, green bonds, crowdfunding, public-private partnership, deglobalization, economic resilience.

Вступ

Диверсифікація джерел фінансування є ключовим аспектом стійкого економічного зростання України в умовах глобальних викликів, зокрема деглобалізаційних процесів, протекціонізму та обмеження доступу до зовнішніх ринків. Зазначені умови вимагають пошуку нових джерел капіталу, як-от краудфандинг, зелені облігації та приватно-державне партнерство, які компенсують втрати від скорочення зовнішніх потоків.

Практичне значення дослідження полягає в пошуку шляхів залучення інвестицій у стратегічні сектори, зміцнення фінансової незалежності та зменшення вразливості економіки до зовнішніх

шоків. Розроблення національних стратегій, спрямованих на підтримку малого бізнесу та стимулювання інновацій, сприятиме довірі інвесторів і забезпечить стійкість економіки в умовах глобальних викликів.

У сучасних дослідженнях значну увагу приділяють питанням диверсифікації фінансування та впровадження інноваційних фінансових інструментів в економіці України. Зокрема, Абрамова, Марич і Попова (2021) аналізують кредитне забезпечення інноваційного розвитку економіки банківськими установами, визначаючи ключові перешкоди та пропонуючи шляхи їх подолання. Розвиток краудфандингу як інструменту фінансування малого бізнесу в умовах інформаційної економіки досліджують Ахновська та Левченко (2021), акцентуючи увагу на його перспективності для українського ринку. Андреева (2020) аналізує фінансування девелоперських проєктів як механізм функціонування ринку нерухомості, визначаючи основні особливості та виклики.

Сучасні джерела фінансування інвестиційних потреб підприємств розглядають Ігнатюк, Малахова і Сукманюк (2020), зосереджуючись на їх адаптивності до економічних змін. Іртишчева, Крамаренко і Сіренко (2022) оцінюють економічні наслідки повномасштабної війни для України, пропонуючи стратегії для післявоєнного відбудування та розвитку. Також напрями та резерви відновлення економіки України аналізують Казюка і Шекета (2022), пропонуючи шляхи для стабілізації та подальшого зростання. Okhrimenko, Chynchyk, Dergach, Bannikova і Nesterenko (2022) досліджують стратегії економічного розвитку, зокрема ті, що можуть бути адаптовані до українських реалій. Правове забезпечення державної економічної політики України в контексті інвестиційного розвитку та захисту конкуренції розглядає Podtserkovnyi (2023), акцентуючи увагу на необхідності створення сприятливого законодавчого середовища. Швець і Шевцова (2022) пропонують моделі формування повоєнної економіки України, аналізуючи фінансові та управлінські аспекти. Версаль та Шолохова (2020) досліджують переваги й недоліки зовнішніх джерел фінансування для малих і середніх підприємств, підкреслюючи важливість залучення зовнішнього капіталу для економічного зростання. Отже, описані вище дослідження дозволяють глибше зрозуміти виклики, пов'язані з фінансуванням економічного розвитку України, та окреслити шляхи їх подолання з використанням інноваційних підходів і механізмів.

Мета дослідження полягає у визначенні та обґрунтуванні ключових напрямів диверсифікації джерел фінансування, які сприятимуть підтримці економічного зростання України в умовах деглобалізаційних процесів, протекціонізму та обмеженого доступу до зовнішніх ринків.

Завдання дослідження

Розробити практичні рекомендації та обґрунтувати механізми диверсифікації джерел фінансування для підтримки економічного зростання України в умовах деглобалізації.

Результати дослідження

Деглобалізаційні процеси, що відбуваються у світовій економіці, суттєво впливають на доступ країн до традиційних джерел фінансування, зокрема й України. Зміни, викликані глобальними економічними тенденціями, як-от посилення протекціонізму, обмеження міжнародного

співробітництва, скорочення обсягів транскордонного капіталу та зростання регуляторних бар'єрів, значно ускладнюють залучення фінансових ресурсів через традиційні канали. Це стосується міжнародних кредитів, прямих іноземних інвестицій, ринків облігацій та грантової підтримки, які раніше були стабільними джерелами фінансування для України (табл. 1).

Таблиця 1

Вплив деглобалізаційних процесів на доступ України до традиційних джерел фінансування

Джерело фінансування	Стан до деглобалізації	Стан під впливом деглобалізації
Кредити міжнародних фінансових установ	Стабільний доступ із помірними умовами фінансування	Ускладнений доступ, посилення умов кредитування
Ринок єврооблігацій	Доступність для емісії боргових зобов'язань за конкурентними умовами	Збільшення вартості запозичень та скорочення попиту з боку інвесторів
Гранти та допомога	Регулярна підтримка від міжнародних партнерів	Переорієнтація грантів на гуманітарну допомогу через повномасштабну війну

Джерело: власна розробка автора

Однак, у зв'язку з глобальною економічною нестабільністю та геополітичними ризиками, ці потоки капіталу зазнали значних змін, що ускладнило доступ до фінансових ресурсів та вплинуло на економічну ситуацію в країні.

Зменшення доступу до традиційних джерел фінансування має низку практичних наслідків для економіки України. Наприклад, кредити від міжнародних фінансових організацій, зокрема Міжнародного валютного фонду та Світового банку, стали менш доступними через ускладнення умов надання, включаючи вимоги до структурних реформ та макроекономічної стабільності. Це змушує уряд звертатися до інших механізмів фінансування, як-от двосторонні угоди чи регіональні фінансові програми (Версаль та Шолохова, 2020).

У сфері прямих іноземних інвестицій спостерігається зменшення притоку капіталу, особливо в стратегічно важливих секторах, як-от промисловість і транспортна інфраструктура, через високий рівень ризиків і нестабільність економічного середовища. Натомість в ІТ-секторі інвестиційна активність частково збереглася завдяки локалізації проєктів та адаптивності цього сектору до сучасних умов.

Ринок єврооблігацій також зіткнувся зі зростанням ризиків і скороченням попиту на облігації українських емітентів. Це створює виклики для фінансування довгострокових проєктів, які раніше могли бути забезпечені через цей інструмент. Замість цього дедалі більшої ваги набувають внутрішні ринки капіталу та приватно-державне партнерство.

Сучасний стан та структура фінансових ресурсів України формуються під впливом зовнішніх викликів і внутрішніх економічних змін. Економіка, яка перебуває в умовах війни, значною мірою залежить від перерозподілу бюджетних ресурсів, міжнародної фінансової допомоги та адаптації

внутрішніх ринків капіталу. Водночас структура фінансування змінюється через обмеження доступу до традиційних джерел і необхідність активізації альтернативних механізмів мобілізації коштів. Сучасні виклики включають дефіцит бюджетних ресурсів, зменшення приватних інвестицій і високий рівень ризиків для фінансових ринків. Для кращого розуміння поточної ситуації наведено аналіз основних джерел фінансування (рис.1).

Натепер основну роль у підтримці економіки України відіграють бюджетні ресурси, що спрямовуються на оборонні витрати та соціальні програми. Однак щораз вищий дефіцит бюджету змушує уряд використовувати внутрішній ринок облігацій, що створює тиск на ліквідність. Міжнародна фінансова допомога, включаючи гранти та кредити, залишається важливим джерелом, хоча приватні інвестиції через високі ризики є обмеженими, потребуючи покращення інвестиційного клімату.

Альтернативні джерела, як-от зелені облігації, краудфандинг та приватно-державне партнерство, демонструють значний потенціал для підтримки економіки. Зелені облігації сприяють фінансуванню екологічних проєктів, інтегруючи економіку в глобальні ініціативи. Краудфандинг стає актуальним для підтримки стартапів і малого бізнесу завдяки доступності й швидкій мобілізації капіталу. Приватно-державне партнерство дозволяє об'єднувати ресурси держави і бізнесу для фінансування інфраструктури та соціальних проєктів.

Рисунок 1

Сучасний стан і роль основних джерел фінансування економіки України

Джерело: власна розробка автора

Світовий досвід підтверджує ефективність цих механізмів. У країнах ЄС широко використовуються зелені облігації, а в Балтії краудфандингові платформи активно підтримують

стартапи (Ахновська та Левченко, 2021). В Україні ці інструменти поки перебувають на стадії розвитку, адже їх реалізація вимагає вдосконалення законодавства, фінансової грамотності та прозорості. Альтернативні джерела фінансування здатні зміцнити економіку, сприяючи її зростанню та інтеграції в глобальні ринки.

Диверсифікація джерел фінансування є ключовим завданням для стійкого економічного розвитку України, однак процес ускладнюється низкою проблем. Серед основних викликів виділяються законодавчі, інституційні та економічні бар'єри, які обмежують доступність і ефективність фінансових механізмів (Абрамова та ін. 2021).

На законодавчому рівні проблеми включають нестабільність нормативно-правової бази та її недостатню адаптацію до сучасних викликів. Відсутність чітких правил для таких нових фінансових інструментів, як зелені облігації чи краудфандинг, перешкоджає їх інтеграції. Негармонізоване з міжнародними стандартами законодавство також знижує довіру іноземних інвесторів і ускладнює залучення зовнішнього капіталу.

Інституційні бар'єри полягають у слабкому розвитку фінансової інфраструктури та низькому рівні цифровізації державних послуг. Відсутність прозорих процедур і недостатня координація між державними структурами та бізнесом уповільнюють розвиток приватно-державного партнерства та інноваційних механізмів фінансування.

Економічні виклики включають макроекономічну нестабільність, високу інфляцію та валютні ризики, що знижують інтерес до довгострокових інвестицій. Обмежений розвиток внутрішнього ринку капіталу та низька фінансова грамотність населення додатково ускладнюють залучення ресурсів через альтернативні механізми, як-от краудфандинг чи інвестиційні фонди.

Ці бар'єри вимагають комплексного підходу для їх подолання з метою забезпечення фінансової стійкості України. Для підвищення ефективності залучення інвестиційних ресурсів в економіку держави необхідно усунути наявні бар'єри та створити сприятливий інвестиційний клімат. Важливо забезпечити стабільність нормативно-правової бази, гармонізувати законодавство з міжнародними стандартами, впровадити зелені облігації та спростити реєстрацію інвестиційних проєктів. Розвиток цифрових платформ, прозорість транзакцій та ефективна взаємодія державного і приватного секторів мають ключове значення. Також необхідно створити стимули для іноземних інвесторів, включаючи податкові пільги, захист інвестицій та механізми страхування ризиків. Розвиток внутрішнього ринку капіталу та використання альтернативних фінансових інструментів, як-от краудфандинг і державно-приватне партнерство, сприятимуть мобілізації ресурсів. Активізація співпраці з міжнародними фінансовими організаціями, участь у глобальних ініціативах та підтримка екологічних проєктів дозволять Україні зміцнити позиції на світових фінансових ринках. Популяризація інвестиційних можливостей через бізнес-форуми та підвищення фінансової грамотності допоможуть залучити інвесторів.

Очікується, що ці заходи створять стабільне інвестиційне середовище, забезпечать довгострокове фінансування стратегічних галузей та сприятимуть економічному зростанню України. У результаті підвищиться інвестиційна активність, знизяться ризики та буде створено нові робочі місця, що зміцнить соціально-економічну стабільність країни.

Висновки

У результаті проведеного дослідження встановлено, що деглобалізаційні процеси суттєво обмежують доступ України до традиційних джерел фінансування, зокрема міжнародних кредитів, ринків облігацій та прямих іноземних інвестицій. Негативний вплив посилюється через нестабільність нормативно-правової бази, недостатню розвиненість фінансової інфраструктури та макроекономічні ризики. Основні проблеми включають слабкий рівень координації між державними та приватними ініціативами, високі транзакційні витрати для інвесторів, недостатню гармонізацію з міжнародними стандартами та обмежену фінансову грамотність населення.

На основі проведеного аналізу запропоновано рекомендації, спрямовані на підвищення ефективності залучення інвестиційних ресурсів. Зокрема, це забезпечення стабільності законодавства, розвиток цифрових платформ для інвесторів, надання податкових пільг у стратегічних галузях, активізація приватно-державного партнерства, а також популяризація інвестиційних можливостей України через міжнародні бізнес-форуми та промоційні кампанії.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямі включають розроблення механізмів для інтеграції інноваційних фінансових інструментів, як-от зелені облігації та краудфандинг, у національну фінансову систему. Також важливо поглибити дослідження впливу глобальних економічних змін на внутрішній ринок капіталу та оцінити ефективність упроваджених заходів для залучення довгострокових інвестицій у ключові галузі економіки.

Література

Абрамова, А. С., Марич, М. Г., & Попова, Л. В. (2021). Кредитне забезпечення інноваційного розвитку економіки банківськими установами в Україні. *Проблеми і перспективи економіки та управління*, 2(18), 181–189. Вилучено з <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/184251>

Андрєєва, В. А. (2020). Фінансування девелоперських проєктів як механізм функціонування ринку нерухомості. *Вчені записки Університету «КРОК»*, 3(59), 24–29. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2020-59-24-29>

Ахновська, І. О., & Левченко, О. В. (2021). Розвиток краудфандингу для фінансування малого бізнесу в умовах інформаційної економіки. *Підприємництво та інновації*, 16, 76–82. <https://doi.org/10.37320/2415-3583/16.13>

Версаль, Н., & Шолохова, Н. (2020). Переваги та недоліки зовнішніх джерел фінансування малих і середніх підприємств в Україні. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*, 1(21), 182–194. <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2020-01-182-194>

Ігнатюк, В. В., Малахова, Ю. А., & Сукманюк, В. М. (2020). Сучасні джерела фінансування інвестиційних потреб підприємства. *Приазовський економічний вісник*, 2, 98–102. Вилучено з http://www.pev.kpu.zp.ua/journals/2020/2_19_ukr/2_19_2020.pdf#page=98

Іртішчева, І., Крамаренко, І., & Сіренко, І. (2022). Економіка війни та повоєнний економічний розвиток: світовий та український виміри. *Baltic Journal of Economic Studies*, 8(2), 78–82. Вилучено з <https://cyberleninka.ru/article/n/the-economy-of-war-and-postwar-economic-development-world-and-ukrainian-realities>

Казюк, Н. П., & Шекета, Є. Ю. (2022). Напрями та резерви повоєнного відновлення економіки України. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. Національна економіка*, 2(18), 255–264. <https://doi.org/10.15330/apred.2.18.255-264>

Швець, Н. В., & Шевцова, Г. З. (2022). Формування повоєнної моделі економіки України: питання фінансування та управління. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*, 4(274), 53–62. <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2022-274-4-53-62>

Okhrimenko, O., Chynchyk, A., Dergach, A., Bannikova, K., & Nesterenko, O. (2022). Strategies for economic development: The Ukrainian case. *Amazonia Investiga*, 11(55), 234–248. <https://doi.org/10.34069/AI/2022.55.07.25>

Rasulov, R. (2024). Economic Substantiation of Innovative Solutions for Direct Cooperation between Manufacturers and Restaurants. *Futurity Economics&Law*, 4(4), 121–136. <https://doi.org/10.57125/FEL.2024.12.25.07>

Podtserkovnyi, O. (2023). Legal support of state economic policies of Ukraine in the context of investment development and protection of competition. У Н. Richter (Ed.), *Competition and intellectual property law in Ukraine* (Vol. 31, pp. 117–136). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-662-66101-7_4